

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตำแหน่งผู้บริหารของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกและไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานหลัก 6 ด้าน คือ ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และ ด้านการนิเทศการศึกษาและผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกและไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของวิธีการพัฒนาครูผู้สอนในวิธีที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก และน้อยที่สุดของโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกและไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้

ตอนที่ 1 ตำแหน่งผู้บริหารของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้สอบถามตำแหน่งผู้บริหารของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผล

ดังตาราง 1-2

ตาราง 1 แสดงตำแหน่งผู้บริหารของโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้

ตำแหน่งผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียน	2	4.35
- ครูใหญ่	25	54.35
- อาจารย์ใหญ่	4	8.69
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	15	32.61
- ผู้อำนวยการ		

จากตาราง 1 แสดงว่า โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้มีผู้บริหารโรงเรียนดำรงตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่เป็นส่วนใหญ่ คือร้อยละ 54.35 รองลงมาคือ ผู้อำนวยการ และ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงตำแหน่งผู้บริหารของโรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้

ตำแหน่งผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียน	4	4.35
- ครูใหญ่	63	68.48
- อาจารย์ใหญ่	5	5.43
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	20	21.74
- ผู้อำนวยการ		

จากตาราง 2 แสดงว่า โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้มีผู้บริหารโรงเรียนดำรงตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่เป็นส่วนใหญ่ คือร้อยละ 68.48 รองลงมาคือผู้อำนวยการ และ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกและไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ในการปฏิบัติงานหลัก 6 ด้านคือ ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา การวิเคราะห์ในตอนนี้เพื่อตรวจสอบว่าโรงเรียนแต่ละประเภทได้ใช้วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในด้านต่าง ๆ ระดับใด และได้ใช้วิธีพัฒนาครูผู้สอนแต่ละด้านแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนวิธีการพัฒนาครูผู้สอนแต่ละด้าน ประเมินระดับการปฏิบัติ และ เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกและไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้สถิติ t-test ในการทดสอบปรากฏผลดังตาราง 3-8

1. วิธีการพัฒนาครูผู้สอนด้านสนับสนุนการเรียนการสอนมีข้อคำถาม 12 ข้อผลการวิเคราะห์เป็นดัง ตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที ของวิธีการพัฒนาครูผู้สอนด้าน สนับสนุนการเรียนการสอน

ข้อ	วิธีการพัฒนา	โรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือก			t	Sig.
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ		
1	จัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อให้ครู ได้อธิบายปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน	4.21	0.51	มาก	2.55	0.65	ปานกลาง	16.36	0.00
2	กำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและทำแผนการสอนบันทึกการสอนเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.28	0.62	มาก	3.09	0.83	กลาง	9.47	0.00
3	ดำเนินการนิเทศภายใน โดยการเยี่ยมชั้นเรียน ประเมินหาข้อบกพร่องและให้คำปรึกษา	4.06	0.68	มาก	2.42	0.76	น้อย	12.85	0.00
4	จัดให้ครูมีส่วนร่วมในการ วางแผนงานด้านวิชาการที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรหรือการดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ	4.22	0.55	มาก	2.49	0.81	น้อย	14.75	0.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	วิธีการพัฒนา ด้านสนับสนุนการเรียนการสอน	โรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือก			t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ		
5	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเสนอ แนะแนวทางการเขียนบทความ ทางวิชาการ และค้นคว้าทดลอง เรื่องเพื่อการสอนอย่างกว้างขวาง	4.09	0.69	มาก	2.21	0.81	น้อย	14.20	0.00
6	จัดให้มีการประชุมนิเทศ หรือ การ ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายและ แผนงานให้ครูถือปฏิบัติ	4.22	0.55	มาก	2.34	0.72	น้อย	17.00	0.00
7	สนับสนุนให้ครูได้แสดงผลงาน จัดนิทรรศการเพื่อการสอน หรือ ประกวดกิจกรรมทางวิชาการ	4.24	0.52	มาก	2.36	0.78	น้อย	16.78	0.00
8	ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อโดยใช้ เวลาราชการ ใช้เวลาบางส่วนหรือ ใช้เวลานอกราชการ	4.20	0.65	มาก	2.78	0.85	ปาน กลาง	7.44	0.00
9	จัดทำข่าวสาร วารสาร แฉ่งหรือ ประชาสัมพันธ์ให้กับครูได้รับ ทราบความเคลื่อนไหวทางวิชาการ ได้รวดเร็วและทั่วถึง	4.22	0.55	มาก	2.35	0.82	น้อย	15.83	0.00
10	จัดอบรม สัมมนา หรือ สาธิตการ สอนแนวปฏิรูปแก่ครู	4.07	0.74	มาก	2.52	0.83	ปาน กลาง	11.05	0.00
11	จัดให้ครูได้ประชุมปรึกษางาน โดยจัดเป็นกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้ ความเห็น เพื่อวางแผน หรือแก้ปัญหาทางวิชาการ	4.24	0.60	มาก	2.42	0.71	น้อย	15.65	0.00
12	ให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผล การปฏิบัติงานของตนเอง และผู้ ร่วมงานโดยเปิดเผย	4.09	0.63	มาก	2.45	0.69	น้อย	14.06	0.00
	รวม	4.18	0.53	มาก	2.50	0.54	น้อย	17.36	0.00

จากตาราง 3 แสดงว่า วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านสนับสนุนการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) และมีค่าการกระจายข้อมูลน้อย (S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาจากข้อพบว่ามีระดับการปฏิบัติมาก ($\bar{x} = 4.06$ ถึง 4.28) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อย (S.D. = 0.51 ถึง 0.74) ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ คำกับ คูแกล ให้ครูเตรียมการสอน และทำแผนการสอน/บันทึกการสอนเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.28$) สนับสนุนให้ครู ได้แสดงผลงาน จัดนิทรรศการเพื่อการสอน หรือ ประกวดกิจกรรมทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.24$) จัดให้ครูได้ประชุมปรึกษางานโดยจัดเป็นกลุ่ม เพื่อ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เพื่อวางแผนหรือแก้ปัญหาทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.24$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือดำเนินการนิเทศภายใน โดยการเยี่ยมชมชั้นเรียน ปรึกษาหารือและให้คำปรึกษา ($\bar{x} = 4.07$)

วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านสนับสนุนการเรียนการสอนมีระดับการปฏิบัติระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) และมีค่าการกระจายข้อมูลน้อย (S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาจากข้อพบว่ามีระดับการปฏิบัติน้อยถึงปานกลาง ($\bar{x} = 2.21$ ถึง 3.09) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อยถึงมาก (S.D. = 0.65 ถึง 0.85) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ คำกับ คูแกล ให้ครูเตรียมการสอน และทำแผนการสอน/บันทึกการสอนเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ($\bar{x} = 3.09$) ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อโดยใช้เวลาราชการ ใช้เวลาบางส่วนหรือใช้เวลาอกราชการ ($\bar{x} = 2.78$) จัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อให้ครูได้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ($\bar{x} = 2.55$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ทักษะทางวิชาการ และค้นคว้าทดลองเรื่องเพื่อการสอนอย่างกว้างขวาง ($\bar{x} = 2.21$)

โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้วิธีการพัฒนาความรู้ของครู ผู้สอนในการปฏิรูปการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้คัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ยังมี นัยสำคัญทางสถิติในด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนทั้งโดยรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้อ

2. วิธีการพัฒนาครูผู้สอนด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรมีข้อคำถาม 10 ข้อ การวิเคราะห์เป็นดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที ของวิธีการพัฒนาครูผู้สอนด้าน หลักสูตรและการใช้หลักสูตร

ข้อ	วิธีการพัฒนา ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	โรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือก			t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ		
1	จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน วัศึกษา	4.26	0.61	มาก	2.42	0.70	น้อย	15.15	0.00
2	จัดอบรม สัมมนา บรรยาย หรือ ชี้แจงให้ครูได้รับทราบเกี่ยวกับ หลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)	4.13	0.69	มาก	2.40	0.83	น้อย	13.00	0.00
3	พัฒนาทักษะ ประสิทธิภาพแก่ครู ในการนำไปใช้ฝึกให้นักเรียนได้มี ส่วนร่วมในการวางแผนการสอน ร่วมกับครู	4.15	0.60	มาก	2.38	0.77	น้อย	14.92	0.00
4	จัดให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการ จัดทำเอกสารการสอน	4.20	0.62	มาก	2.34	0.69	น้อย	15.52	0.00
5	จัดให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ความที่ลำดับชั้นการสอนในเนื้อหา วิชาได้เหมาะสม โดยเฉพาะเนื้อหา วิชาหรือกลุ่มประสิทธิภาพที่เด่น ไม่ถนัด แต่จำเป็นต้องสอน	4.13	0.58	มาก	2.26	0.68	น้อย	16.83	0.00
6	จัดให้ครู ได้ศึกษาคู่มือครู แผนการ สอนอย่างละเอียดก่อนทำบันทึก การสอน	4.28	0.58	มาก	2.54	0.86	ปาน กลาง	14.02	0.00
7	จัดให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับ การบูรณาการ	4.24	0.67	มาก	2.30	0.75	น้อย	14.74	0.00
8	ให้ครูได้รับความรู้ในการจัดสภาพ แวดล้อมให้เอื้อต่อหลักสูตร	4.30	0.63	มาก	2.33	0.68	น้อย	16.50	0.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	วิธีการพัฒนา ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	โรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือก			t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ		
9	ให้ครูได้รับความรู้ในการจัดเตรียม แหล่งวิทยาการท้องถิ่นให้เหมาะสม	4.11	0.77	มาก	2.30	0.69	น้อย	13.93	0.00
10	ให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการ เตรียมการสอนและจัดทำ บันทึกการสอน	4.26	0.61	มาก	2.27	0.65	น้อย	17.31	0.00
รวม		4.21	0.56	มาก	2.36	0.54	น้อย	18.82	0.00

จากตาราง 4 แสดงว่า วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) และมีการกระจายข้อมูลน้อย (S.D.= 0.56) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติมาก ($\bar{x} = 4.11$ ถึง 4.28) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อย (S.D.= 0.58 ถึง 0.77) ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จัดให้ครูได้ศึกษาคู่มือครู แผนการสอนอย่างละเอียดก่อนทำบันทึกการสอน ($\bar{x} = 4.28$) จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอนไว้ศึกษา ($\bar{x} = 4.26$) , ให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการเตรียมการสอนและจัดทำบันทึกการสอน ($\bar{x} = 4.26$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือให้ครูได้รับความรู้ในการจัดเตรียมแหล่งวิทยาการท้องถิ่นให้เหมาะสม($\bar{x} = 4.11$)

วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรมีระดับการปฏิบัติระดับน้อย ($\bar{x} = 2.36$) และมีการกระจายข้อมูลน้อย (S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติน้อยถึงปานกลาง ($\bar{x} = 2.26$ ถึง 2.54) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อยถึงมาก (S.D.= 0.65 ถึง 0.86) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จัดให้ครูได้ศึกษาคู่มือครู แผนการสอนอย่างละเอียดก่อนทำบันทึกการสอน ($\bar{x} = 2.54$) จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอนไว้ศึกษา ($\bar{x} = 2.42$) จัดอบรม สัมมนา บรรยาย หรือชี้แจงให้ครูได้รับทราบเกี่ยวกับหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ($\bar{x} = 2.40$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาตามลำดับขั้นการสอนในเนื้อหาวิชาได้เหมาะสม โดยเฉพาะเนื้อหาวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ตนไม่ถนัด แต่จำเป็นต้องสอน ($\bar{x} = 2.26$)

โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้วิธีการพัฒนาความรู้ของครูผู้สอนในการปฏิบัติการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้คัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรทั้งโดยรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ

3. วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีข้อคำถาม 17 ข้อ ผลการวิเคราะห์เป็นดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที ของวิธีการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ	วิธีการพัฒนา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	โรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือก			t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ		
1	จัดให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.09	0.63	มาก	2.90	0.99	ปานกลาง	8.53	0.00
2	จัดให้ครูได้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.28	0.66	มาก	2.43	0.63	น้อย	15.96	0.00
3	จัดให้ครูได้มีทักษะการสอนโดยยึดหยุ่นเนื้อหาวิชาให้เข้ากับธรรมชาติแวดล้อม เหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพท้องถิ่น	4.17	0.68	มาก	2.37	0.67	น้อย	14.79	0.00
4	จัดให้มีความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์	4.28	0.62	มาก	2.35	0.66	น้อย	16.53	0.00
5	จัดให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการสอนให้นักเรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยการเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในทุกเรื่อง	4.24	0.67	มาก	2.36	0.66	น้อย	15.73	0.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	วิธีการพัฒนา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	โรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือก			t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ		
6	ให้ครูมีทักษะในการสอนโดยสอดคล้อง แทรกคุณธรรมตามที่หลักสูตร กำหนด เช่น ความภูมิใจในความ เป็นคนไทย มีวินัย ไม่เห็นแก่ตัว เป็นต้น	4.24	0.64	มาก	2.39	0.66	น้อย	15.63	0.00
7	จัดให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ อย่างเพียงพอและเหมาะสม	4.30	0.59	มาก	2.36	0.64	น้อย	17.28	0.00
8	ให้ครูได้ติดตามช่วยเหลือ และ แก้ไขข้อบกพร่องของ ผู้เรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.72	มาก	2.64	0.82	ปาน กลาง	10.93	0.00
9	ให้ครูได้รับความรู้และมีทักษะใน การใช้นวัตกรรมการสอนรูปแบบ ต่างๆ เพื่อพัฒนากระบวนการ การเรียนการสอน	4.26	0.68	มาก	2.28	0.68	น้อย	16.03	0.00
10	ให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจและ มีทักษะในการสอนให้นักเรียนมี นิสัยรักการอ่าน และใฝ่หาความรู้ อยู่เสมอ	4.22	0.63	มาก	2.34	0.67	น้อย	15.89	0.00
11	ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างหลากหลายเหมาะสมกับ ธรรมชาติและสนองความต้องการของ ผู้เรียน	4.17	0.71	มาก	2.27	0.63	น้อย	16.02	0.00
12	ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหา ความรู้แสวงหาคำตอบและ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.28	0.62	มาก	2.41	0.63	น้อย	16.49	0.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	วิธีการพัฒนา ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน	โรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือก			t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ		
13	ให้ครูได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอน	4.28	0.58	มาก	2.46	0.60	น้อย	17.00	0.00
14	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนา สุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้าน ดนตรี ศิลปะและกีฬา	4.17	0.68	มาก	2.30	0.59	น้อย	16.73	0.00
15	สร้างบรรยากาศความเป็น ประชาธิปไตยในการทำงาน รับผิดชอบงานร่วมกัน	4.30	0.59	มาก	2.43	0.60	น้อย	17.36	0.00
16	จัดให้ครูได้รับความรู้และมีทักษะ เกี่ยวกับวิธีการสอนซ่อมเสริมให้ แก่นักเรียนที่เรียนอ่อน เรียนช้า และเรียนเก่ง	4.24	0.60	มาก	2.47	0.62	น้อย	15.98	0.00
17	ให้ครูมีทักษะในการศึกษาและ วิเคราะห์ปัญหาการเรียน และ ปัญหาส่วนตัวของนักเรียนที่ทำให้ นักเรียนมีความบกพร่องใน การเรียน	4.17	0.61	มาก	2.30	0.57	น้อย	17.79	0.00
	รวม	4.23	0.57	มาก	2.41	0.54	น้อย	19.16	0.00

จากตาราง 5 แสดงว่า วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) และมีการกระจายข้อมูลน้อย (S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติมาก ($\bar{x} = 4.09$ ถึง 4.30) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อย (S.D.= 0.59 ถึง 0.72) ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก สร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน รับผิดชอบงานร่วมกัน ($\bar{x} = 4.30$) จัดให้ครูได้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยชี้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{x} = 4.28$) ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.26$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.09$)

วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีระดับการปฏิบัติระดับน้อย ($\bar{x} = 2.41$) และมีการกระจายข้อมูลน้อย (S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติน้อยถึงปานกลาง ($\bar{x} = 2.27$ ถึง 2.90) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อยถึงมาก (S.D.= 0.57 ถึง 0.99) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จัดให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.90$) ให้ครูได้ติดตามช่วยเหลือ และแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 2.64$) จัดให้ครูได้รับความรู้และมีทักษะเกี่ยวกับวิธีการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่เรียนอ่อนเรียนช้า และเรียนเก่ง ($\bar{x} = 2.47$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน ($\bar{x} = 2.27$)

โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้มีวิธีการพัฒนาความรู้ของครูผู้สอนในการปฏิบัติการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้คัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งโดยรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ

4. วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนมีข้อคำถาม 5 ข้อ ผลการวิเคราะห์เป็นดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที ของวิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียน ด้าน สื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน

ข้อ	วิธีการพัฒนา	โรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือก			t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ		
1	จัดให้ครูได้รับความรู้และทักษะในการผลิต การใช้ การบำรุงรักษาสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนแต่ละประเภท	4.11	0.53	มาก	2.34	0.54	น้อย	18.31	0.00
2	ให้ครูได้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนและท้องถิ่น	4.15	0.60	มาก	2.42	0.62	น้อย	15.90	0.00
3	ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิควิธีการและสื่อการเรียนการสอน	4.13	0.54	มาก	2.62	0.82	ปานกลาง	12.88	0.00
4	ส่งเสริม สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์สำหรับให้ครูจัดห้องหรือบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.15	0.67	มาก	2.63	0.77	ปานกลาง	12.03	0.00
5	ส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่นภูมิปัญญาในท้องถิ่น ธรรมชาติแวดล้อมเป็นสื่อในการเรียนการสอน	4.26	0.61	มาก	2.42	0.63	น้อย	16.24	0.00
	รวม	4.16	0.51	มาก	2.49	0.51	น้อย	18.18	0.00

จากตาราง 6 แสดงว่า วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนมีระดับการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) และมีค่าการกระจายข้อมูลน้อย (S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติมาก ($\bar{x} = 4.11$ ถึง 4.26) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อย (S.D.= 0.53 ถึง 0.67) ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่น ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ธรรมชาติแวดล้อมเป็นสื่อในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.26$) ให้ครูได้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนและท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.15$) ส่งเสริม สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์สำหรับให้ครูจัดห้องหรือบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียน การสอน ($\bar{x} = 4.15$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดให้ครูได้รับความรู้และทักษะในการผลิต การใช้ การบำรุงรักษาสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนแต่ละประเภท ($\bar{x} = 4.11$)

วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนมีระดับการปฏิบัติระดับน้อย ($\bar{x} = 2.49$) และมีค่าการกระจายข้อมูลน้อย (S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติน้อยถึงปานกลาง ($\bar{x} = 2.34$ ถึง 2.63) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อย (S.D.= 0.54 ถึง 0.82) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริม สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์สำหรับให้ครูจัดห้องหรือบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียน การสอน ($\bar{x} = 2.63$) ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิควิธีการและสื่อการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.62$) ส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่น ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ธรรมชาติแวดล้อมเป็นสื่อในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.43$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือจัดให้ครูได้รับความรู้และทักษะในการผลิต การใช้ การบำรุงรักษาสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนแต่ละประเภท ($\bar{x} = 2.34$)

โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้มีวิธีการพัฒนาความรู้ของครูผู้สอนในการปฏิรูปการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้คัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้อย่างน้อยสำคัญทางสถิติด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนทั้งโดยรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ

5. วิธีการพัฒนาครูผู้สอน ด้านการวัดผลและประเมินผล มีข้อคำถาม 6 ข้อ ผลการวิเคราะห์เป็นดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าทดสอบที ของวิธีการพัฒนาครูผู้สอนด้านการวัดผลและประเมินผล

ข้อ	วิธีการพัฒนา ด้านการวัดผลและประเมินผล	โรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือก			t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ		
1	จัดให้ครูได้มีการประเมินผลการ ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง	4.15	0.60	มาก	2.34	0.63	น้อย	16.53	0.00
2	จัดให้ครูได้มีความรู้ในการสร้าง เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4.22	0.55	มาก	2.32	0.74	น้อย	16.92	0.00
3	จัดให้ครูได้มีความรู้ในการจัดทำ ข้อทดสอบหรือเกณฑ์การประเมิน ผลงานนักเรียน	4.20	0.72	มาก	2.28	0.70	น้อย	14.99	0.00
4	ให้ครูได้มีความรู้วิธีการประเมิน ผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ หลังเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียน การสอนหรือเพื่อพัฒนาการสอน ของตนเอง	4.22	0.66	มาก	2.25	0.60	น้อย	17.44	0.00
5	จัดให้ครูมีความรู้ในการกรอก แบบฟอร์มในการวัดผลประเมินผล เช่น ป.02 ป.02-2 เป็นต้น	4.24	0.67	มาก	2.29	0.62	น้อย	16.88	0.00
6	ส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการ ประเมินพัฒนาการทางการเรียนรู้ ของผู้เรียนโดยมีหลักฐานสามารถ ตรวจสอบได้	4.20	0.62	มาก	2.37	0.59	น้อย	16.90	0.00
	รวม	4.20	0.58	มาก	2.31	0.52	น้อย	19.37	0.00

จากตาราง 7 แสดงว่า วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการวัดผลและประเมินผลมีระดับการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) และมีค่าการกระจายข้อมูลน้อย (S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติมาก ($\bar{x} = 4.15$ ถึง 4.24) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อย (S.D.= 0.55 ถึง 0.72) ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก จัดให้ครูมีความรู้ในการกรอกแบบฟอร์มในการวัดผลประเมินผล เช่น ป.02 ป.02-2 เป็นต้น ($\bar{x} = 4.24$) จัดให้ครูได้มีความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.22$) ให้ครูได้มีความรู้วิธีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนหรือเพื่อพัฒนาการสอนของตนเอง ($\bar{x} = 4.22$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดให้ครูได้มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.15$)

วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการวัดผลและประเมินผลมีระดับการปฏิบัติระดับน้อย ($\bar{x} = 2.31$) และมีค่าการกระจายข้อมูลน้อย (S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติระดับน้อย ($\bar{x} = 2.25$ ถึง 2.37) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อย (S.D.= 0.59 ถึง 0.74) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการประเมินพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมีหลักฐานสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 2.37$) จัดให้ครูได้มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง ($\bar{x} = 2.34$) จัดให้ครูได้มีความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 2.32$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ให้ครูได้มีความรู้วิธีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนหรือเพื่อพัฒนาการสอนของตนเอง ($\bar{x} = 2.25$)

โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้มีวิธีการพัฒนาความรู้ของครูผู้สอนในการปฏิบัติการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้คัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านการวัดผลและประเมินผลทั้งโดยรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ

7. วิธีการพัฒนาครูผู้สอน ด้านการนิเทศการศึกษา มีข้อคำถาม 6 ข้อ ผลการวิเคราะห์เป็นดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าทดสอบที ของวิธีการพัฒนาครูผู้สอนด้านการนิเทศการศึกษา

ข้อ	วิธีการพัฒนา ด้านการนิเทศการศึกษา	โรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือก			t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ		
1	จัดให้มีการนิเทศภายในเกี่ยวกับ ด้านวิชาการโดยผู้บริหาร อย่างสม่ำเสมอ	4.11	0.74	มาก	2.39	0.71	น้อย	13.22	0.00
2	จัดให้มีการสังเกตการสอน การเขียนแผนเรียน โดยผู้บริหาร โรงเรียน หรือครูผู้สอนด้วยกัน	4.24	0.60	มาก	2.38	0.64	น้อย	16.33	0.00
3	จัดให้มีการเสนอข้อวิจารณ์ด้านการ เรียนการสอน โดยจัดพิมพ์เป็น เอกสารเผยแพร่ครูผู้สอน	4.17	0.71	มาก	2.27	0.77	น้อย	14.02	0.00
4	จัดให้มีป้ายนิเทศแผนภูมิ เพื่อเผย แพร่ความรู้แก่ครูผู้สอน	4.24	0.64	มาก	2.33	0.77	น้อย	14.39	0.00
5	จัดให้มีการนิเทศจากบุคคลภายนอก เช่น ศึกษาธิการใน ระดับ ต่าง ๆ เช่น สำนักงานการประม ศึกษาอำเภอ	4.10	0.67	มาก	2.33	0.79	น้อย	13.15	0.00
6	เชิญ/ศึกษาดูงานผู้ประสบความสำเร็จ ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนแนวปฏิรูปมาสาธิต การเรียนการสอน	4.11	0.74	มาก	2.29	0.69	น้อย	14.27	0.00
	รวม	4.16	0.61	มาก	2.33	0.58	น้อย	17.22	0.00

จากตาราง 8 แสดงว่า วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษามีระดับการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) และมีค่าการกระจายข้อมูลน้อย (S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติมาก ($\bar{x} = 4.10$ ถึง 4.24) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อย (S.D.= 0.60 ถึง 0.74) ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จัดให้มีการสังเกตการสอน การเขียนชั้นเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียน หรือครูผู้สอนด้วยกัน ($\bar{x} = 4.24$) จัดให้มีปายนิเทศ แผนภูมิ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ครูผู้สอน ($\bar{x} = 4.24$) จัดให้มีการเสนอข่าวสารด้านการเรียนการสอน โดยจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่ครูผู้สอน ($\bar{x} = 4.17$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดให้มีการนิเทศจากบุคคลภายนอก เช่น ศึกษาในเทศกในระดัต่าง ๆ เช่น สำนักงานการประมณศึกษาอำเภอ ($\bar{x} = 4.10$)

วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษามีระดับการปฏิบัติระดับน้อย ($\bar{x} = 2.33$) และมีค่าการกระจายข้อมูลน้อย (S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติน้อย ($\bar{x} = 2.27$ ถึง 2.39) และมีการกระจายอยู่ระดับน้อย (S.D.= 0.64 ถึง 0.79) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จัดให้มีการนิเทศภายในเกี่ยวกับด้านวิชาการโดยผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.39$) จัดให้มีการสังเกตการสอน การเขียนชั้นเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียน หรือครูผู้สอนด้วยกัน ($\bar{x} = 2.38$) จัดให้มีปายนิเทศ แผนภูมิ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ครูผู้สอน ($\bar{x} = 2.34$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดให้มีการเสนอข่าวสารด้านการเรียนการสอน โดยจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่ครูผู้สอน ($\bar{x} = 2.27$)

โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้มีวิธีการพัฒนาความรู้ของครูผู้สอนในการปฏิรูปการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้คัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านนิเทศการศึกษาทั้งโดยรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ

สรุปตอนที่ 2 วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานหลัก 6 ด้าน มีระดับการปฏิบัติระดับมาก และมีค่าการกระจายข้อมูลน้อยเมื่อพิจารณาวิธีการพัฒนารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก พบว่า ด้านสนับสนุนการเรียนการสอน คือการกำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและทำแผนการสอน/บันทึกการสอนเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ สนับสนุนให้ครูได้แสดงผลงาน จัดนิทรรศการถือการสอนหรือประกวดกิจกรรมทางวิชาการ จัดให้ครูได้ประชุมปรึกษางาน โดยจัดเป็นกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เพื่อวางแผนหรือแก้ปัญหาทางวิชาการ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร คือ การจัดให้ครูได้ศึกษาคู่มือครู แผนการสอนอย่างละเอียดก่อนทำบันทึกการสอน จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอนอย่างละเอียดก่อนทำบันทึกการสอน จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอนไว้ศึกษาให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการเตรียมการสอนและจัดทำบันทึกการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การสร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน รับผิดชอบร่วมกัน จัดให้ครูได้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน คือการส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่น ภูมิปัญญา ในท้องถิ่น ธรรมชาติแวดล้อมเป็นสื่อในการเรียนการสอน ให้ครูได้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนและท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์สำหรับให้ครูจัดห้องหรือบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล คือการจัดให้ครูมีความรู้ในการกรอกแบบฟอร์มในการวัดผลประเมินผล เช่น ป.02 ป.02-2 เป็นต้น จัดให้ครูได้มีความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ครูได้มีความรู้วิธีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนหรือเพื่อพัฒนาการเรียนของตนเอง ด้านการนิเทศการศึกษา คือการจัดให้มีการสังเกตการสอน การเยี่ยมชมชั้นเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียน หรือ ครูผู้สอนด้วยกัน การจัดให้มีป้ายนิเทศ แผนภูมิเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ครูผู้สอน จัดให้มีการเสนอข่าวสารด้านการเรียนการสอน โดยจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่ครูผู้สอน

วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานหลัก 6 ด้าน มีระดับการปฏิบัติระดับน้อยถึงปานกลาง และมีค่าการกระจายข้อมูลน้อยถึงมาก เมื่อพิจารณาวิธีการพัฒนารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก พบว่า ด้านสนับสนุนการเรียนการสอน คือการกำกับดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและทำแผนการสอน/บันทึกการสอนเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อโดยใช้เวลาราชการ ใช้เวลาบางส่วนหรือใช้ลาออกราชการ จัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อให้ครูได้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร คือการจัดให้ครูได้ศึกษาคู่มือ แผนการสอนอย่างละเอียดก่อนทำบันทึก

การสอน จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน วัสดุศึกษา จัดอบรม สัมมนา บรรยาย หรือชี้แจงให้ครูได้รับทราบเกี่ยวกับหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจัดให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ครูได้ติดตามช่วยเหลือและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง จัดให้ครูได้รับความรู้และมีทักษะเกี่ยวกับวิธีสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่เรียนอ่อนเรียนช้า และ เรียนเก่ง ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน คือการส่งเสริม สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์สำหรับให้ครูจัดห้องหรือบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิควิธีการและสื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่น ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ธรรมชาติแวดล้อมเป็นสื่อในการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล คือการส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการประเมินพัฒนาการทางการเรียนรู้โดยมีหลักฐานสามารถตรวจสอบได้ จัดให้ครูได้มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง, จัดให้ครูได้มีความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา คือการจัดให้มีการนิเทศภายใน เกี่ยวกับด้านวิชาการโดยผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ, จัดให้มีการสังเกตการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียน หรือ ครูผู้สอนด้วยกัน, จัดให้มีป้ายนิเทศ แผนภูมิ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ครูผู้สอน

โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้มีวิธีการพัฒนาความรู้ของครูผู้สอนในการปฏิบัติการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้คัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 6 ด้านการปฏิบัติงานทั้งโดยรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของวิธีการพัฒนาครูผู้สอนในวิธีที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก และน้อยที่สุดของโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกและไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของวิธีการพัฒนาครูผู้สอนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก และน้อยที่สุด

โรงเรียนได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่าย			สรุป
วิธีการพัฒนา	$\bar{x}$	S.D.	วิธีการพัฒนา	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านสนับสนุนการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก 1. กำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและทำแผนการสอน/บันทึกการสอนเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ 2. สนับสนุนให้ครูได้แสดงผลงาน จัดนิทรรศการเพื่อการสอน หรือประกวดกิจกรรมทางวิชาการ 3. จัดให้ครูได้ประชุมปรึกษางาน โดยจัดเป็นกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เพื่อวางแผนหรือแก้ปัญหาทางวิชาการ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 1. ดำเนินการนิเทศภายใน โดยการเยี่ยมชั้นเรียน ปรึกษาหารือและให้คำปรึกษา	4.28	0.62	ด้านสนับสนุนการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก 1. กำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอนและทำแผนการสอน/บันทึกการสอนเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ 2. ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อโดยใช้เวลาราชการ ใช้เวลาบางส่วนหรือใช้เวลานอกราชการ 3. จัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อให้ครูได้ยึดปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเสนอแนะแนวทางการเขียนบทความทางวิชาการ และกันคว้าทอดสองเรื่องคือการสอนอย่างกว้างขวาง	3.09	0.83	เหมือน
ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	4.24	0.52	ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	2.78	0.85	ต่างกัน
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก	4.24	0.60	ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก	2.55	0.65	ต่างกัน
	4.06	0.68		2.21	0.81	ต่างกัน

โรงเรียนได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่าย			สรุป
วิธีการพัฒนา	$\bar{x}$	S.D.	วิธีการพัฒนา	$\bar{x}$	S.D.	
1. จัดให้ครูได้ศึกษาคู่มือครู แผนการสอนอย่างละเอียด ก่อนทำบันทึกการสอน	4.28	0.58	1. จัดให้ครูได้ศึกษาคู่มือครู แผนการสอนอย่างละเอียด ก่อนทำบันทึกการสอน	2.54	0.86	เหมือน
2. จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับหลัก สูตร คู่มือครู แผนการสอน ไว้ศึกษา	4.26	0.61	2. จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับ หลักสูตร คู่มือครู แผนการ สอนไว้ศึกษา	2.42	0.70	เหมือน
3. ให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับ การเตรียมการสอนและจัดทำ บันทึกการสอน	4.26	0.61	3. จัดอบรม ถิ่นมนนา บรรยาย หรือชี้แจงให้ครูได้รับทราบ เกี่ยวกับหลักสูตร พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)	2.40	0.83	ต่างกัน
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด			ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด			
1. ให้ครูได้รับความรู้ในการจัด เตรียมแหล่งวิทยากรท้องถิ่น ให้เหมาะสม	4.11	0.77	1. ให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการ เนื้อหาความรู้ที่ลำดับชั้นการ สอนในเนื้อหาวิชาได้ เหมาะสม โดยเฉพาะเมื่อ หาวิชาหรือกลุ่มประสพ การณ์ที่ตนไม่ถนัดแต่จำ เป็นต้องสอน	2.26	0.68	ต่างกัน
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน			ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน			
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก			ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก			
1. สร้างบรรยากาศความเป็น ประชาธิปไตยในการทำงาน รับผิดชอบงานร่วมกัน	4.30	0.59	1. จัดให้ครูได้รับความรู้เกี่ยว กับจิตวิทยาการเรียนรู้นำ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน	2.90	0.99	ต่างกัน
2. จัดให้ครูได้มีความรู้และ ทักษะเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนโดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง	4.28	0.66	2. ให้ครูได้ติดตามช่วยเหลือ และแก้ไขข้อบกพร่องของ ผู้เรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง	2.64	0.82	ต่างกัน

โรงเรียนได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่าย			สรุป
วิธีการพัฒนา	$\bar{x}$	S.D.	วิธีการพัฒนา	$\bar{x}$	S.D.	
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด			ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด			
3. ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.28	0.62	3. จัดให้ครูได้รับความรู้และมีทักษะเกี่ยวกับวิธีการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่เรียนอ่อน เรียนซ้ำ และเรียนเก่ง	2.47	0.62	ต่างกัน
1. ให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.09	0.63	1. ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน	2.27	0.63	ต่างกัน
ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน			ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน			
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก			ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก			
1. ส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุในห้องเรียน ภูมิปัญญาในห้องเรียน ธรรมชาติแวดล้อมเป็นสื่อในการเรียนการสอน	4.26	0.61	1. ส่งเสริม สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์สำหรับให้ครูจัดห้องหรือบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	2.63	0.77	ต่างกัน
2. ให้ครู ได้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนและห้องเรียน	4.15	0.60	2. ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิควิธีการและสื่อการเรียนการสอน	2.62	0.82	ต่างกัน
3. ส่งเสริม สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์สำหรับให้ครูจัดห้องหรือบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.15	0.67	3. ส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุในห้องเรียน ภูมิปัญญาในห้องเรียน ธรรมชาติแวดล้อมเป็นสื่อในการเรียนการสอน	2.42	0.63	ต่างกัน
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด			ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด			

โรงเรียนได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่าย			สรุป
วิธีการพัฒนา	$\bar{x}$	S.D.	วิธีการพัฒนา	$\bar{x}$	S.D.	
1. ให้ครูได้รับความรู้และทักษะในการผลิต การใช้ การบำรุงรักษาสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนแต่ละประเภท	4.11	0.53	1. ให้ครูได้รับความรู้และทักษะในการผลิต การใช้ การบำรุงรักษาสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนแต่ละประเภท	2.34	0.54	เหมือน
ด้านการวัดผลและประเมินผล ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก			ด้านการวัดผลและประเมินผล ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก			
1. ให้ครูมีความรู้ในการกรอกแบบฟอร์มในการวัดผลประเมินผล เช่น ป.02 ป.02-2 เป็นต้น	4.24	0.67	1. ส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการประเมินพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมีหลักฐานสามารถตรวจสอบได้	2.37	0.59	ต่างกัน
2. ให้ครูได้มีความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4.22	0.55	2. จัดให้ครูได้มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	2.34	0.63	ต่างกัน
3. ให้ครูได้มีความรู้วิธีการประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนหรือเพื่อพัฒนาการสอนของตนเอง	4.22	0.66	3. จัดให้ครูได้มีความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	2.32	0.74	ต่างกัน
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด			ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด			
1. ให้ครูได้มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่องวิธีการพัฒนาครูผู้สอน	4.15	0.60	1. ให้ครูได้มีความรู้วิธีการประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนหรือเพื่อพัฒนาการสอนของตนเอง	2.25	0.60	ต่างกัน

โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่าย			โรงเรียนที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่าย			สรุป
วิธีการพัฒนา	$\bar{x}$	S.D.	วิธีการพัฒนา	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านการนิเทศการศึกษา ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก 1. ให้มีการแจ้งผลการสอน การเยี่ยมชั้นเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียนหรือครูผู้สอนด้วยกัน	4.24	0.60	ด้านการนิเทศการศึกษา ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก 1. จัดให้มีการนิเทศภายในเกี่ยวกับด้านวิชาการ โดยผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ	2.39	0.71	ต่างกัน
2. จัดให้มีป้ายนิเทศ แผนภูมิ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ครูผู้สอน	4.24	0.64	2. จัดให้มีการแจ้งผลการสอน การเยี่ยมชั้นเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียนหรือครูผู้สอนด้วยกัน	2.38	0.64	ต่างกัน
3. จัดให้มีการเสนอข่าวสารด้านการเรียนการสอน โดยจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่ครูผู้สอน	4.17	0.71	3. จัดให้มีป้ายนิเทศ แผนภูมิ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ครูผู้สอน	2.33	0.77	ต่างกัน
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 1. จัดให้มีการนิเทศจากบุคคลภายนอกเช่น ศึกษานิเทศก์ในระดับต่าง ๆ เช่น ผู้นำงานการประถมศึกษาอำเภอ	4.10	0.67	ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 1. จัดให้มีการเสนอข่าวสารด้านการเรียนการสอน โดยจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่ครูผู้สอน	2.27	0.77	ต่างกัน

จากตาราง 9 แสดงว่า วิธีการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกและไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ มีวิธีการพัฒนาครูผู้สอนที่เน้นมาก 3 อันดับแรก ในแต่ละด้านแตกต่างกัน ยกเว้นด้านสนับสนุนการเรียนการสอน ที่เน้นการกำกับ ดูแล ให้ครูเตรียมการสอน และทำแผนการสอน/บันทึกการสอนเป็นปัจจุบันอยู่เสมอเหมือนกัน และด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรที่เน้นให้ครูได้ศึกษาคู่มือครู แผนการสอนอย่างละเอียดก่อนทำบันทึกการสอน, จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอนไว้ศึกษา เหมือนกัน

และวิธีพัฒนาครูผู้สอนที่ให้ความสำคัญน้อยในแต่ละด้านก็แตกต่างกัน ยกเว้นด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนที่ไม่เน้นการให้ครูได้รับความรู้และทักษะในการผลิต การใช้ การบำรุงรักษาสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนแต่ละประเภทเหมือนกัน

สรุปตอนที่ 3 โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกและไม่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้ นอกจากจะเน้นวิธีการพัฒนาแต่ละด้าน แต่ละประเด็นในปริมาณต่างกันแล้ว ยังให้ความสำคัญกับแต่ละประเด็นภายในแต่ละด้าน แตกต่างกันอีกด้วย